(Euroopa Liidu lepingu VI jaotise kohaselt vastuvõetud aktid)

NÕUKOGU RAAMOTSUS 2004/757/JSK,

25. oktoober 2004,

millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 31 punkti e ja artikli 34 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, [1]

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, [2]

ning arvestades järgmist:

(1) Ebaseaduslik uimastiäri ohustab Euroopa Liidu kodanike tervist, turvalisust ja elukvaliteeti ning liikmesriikide seaduslikku majandustegevust, stabiilsust ja julgeolekut.

(2) Seadusandlike meetmete võtmise vajalikkust ebaseadusliku uimastiäri tõkestamiseks tunnistati eelkõige 3. detsembril 1998. aastal Viinis justiits- ja siseministrite nõukogu poolt vastu võetud nõukogu ja komisjoni tegevuskavas, mis käsitleb, kuidas kõige paremini rakendada Amsterdami lepingu sätteid vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomiseks, [3] Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobri 1999. aasta Tampere istungjärgu järeldustes, eelkõige selle punktis 48, Euroopa Liidu uimastistrateegias (2000–2004), mille Euroopa Ülemkogu kinnitas 10.–12. detsembri 1999. aasta Helsingi istungjärgul, ja Euroopa Liidu uimastivastases tegevuskavas (2002–2004), mille Euroopa Ülemkogu kinnitas Santa Maria da Feiras 19. ja 20. juunil 2000.

(3) Uimastite ja nende lähteainete ebaseadusliku kaubitsemise kuriteokoosseisu kohta on vaja võtta vastu miinimumeeskirjad, mis võimaldaks liidu tasandil ühist lähenemisviisi sellise kaubitsemise vastu võitlemisel.

(4) Subsidiaarsuspõhimõtte kohaselt peaks Euroopa Liidu tegevus keskenduma kõige tõsisematele narkokuritegude liikidele. Käesoleva raamotsuse reguleerimisalast on välja jäetud teatavat liiki isikliku tarbimisega seotud juhud, mille kohta nõukogu ei anna liikmesriikidele suuniseid, kuidas neid oma siseriiklikus õiguses reguleerida.

(5) Liikmesriikide poolt ette nähtud sanktsioonid peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning hõlmama vabadusekaotuslikke karistusi. Karistusmäära määramisel tuleks arvesse võtta selliseid faktilisi andmeid nagu kaubitsetavate uimastite kogus ja liik ning kas kuritegu pandi toime kuritegeliku ühenduse raames.

(6) Liikmesriikidel peaks olema lubatud sätestada tingimus karistusmäära alandamiseks juhtudel, kui kurjategija on pädevatele institutsioonidele andnud olulist teavet.

(7) On vaja võtta meetmed, mis võimaldaksid konfiskeerida käesolevas raamotsuses nimetatud kuritegudest saadud kriminaaltulu.

(8) Tuleks võtta meetmed, et tagada juriidiliste isikute vastutusele võtmine käesolevas raamotsuses nimetatud kuritegude eest, mis on toime pandud nende kasuks.

(9) Ebaseadusliku uimastiäri tõkestamiseks tehtavate jõupingutuste tõhusus sõltub oluliselt käesoleva raamotsuse rakendamiseks võetavate riiklike meetmete ühtlustamisest,

---

[1] EÜT C 304 E, 30.10.2001, lk 172.
[2] 9. märtsi 2004. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
[3] EÜT C 19, 23.1.1999, lk 1.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *uimastid:* kõik ained, mis on hõlmatud järgmiste ÜRO konventsioonidega:

   a) 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon (nagu seda on muudetud 1972. aasta protokolliga);

   b) 1971. aasta psühhotroopsete ainete Viini konventsioon. Samuti hõlmab see aineid, mille suhtes kohaldatakse kontrolli vastavalt 16. juuni 1997. aasta ühismeetmele 97/396/JSK uusi sünteetilisi uimastiteid käsitleva teabe vahetuse, riskianalüüsi ja kontrolli kohta; [1]

2. *uimastite lähteained:* ained, mis on toodud ära ühenduse õigusaktides, millega rakendatakse 20. detsembri 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase ÜRO konventsiooni artiklist 12 tulenevaid kohustusi;

3. *juriidiline isik:* juriidiline üksus, millel on juriidilise isiku staatus vastavalt kehtivatele siseriiklikele õigusaktidele, välja arvatud riigid või teised avalik-õiguslikud organid, kes kasutavad oma suveräänseid õigusi, ja avalik-õiguslikud rahvusvahelised organisatsioonid.

Artikkel 2

Uimastite ja nende lähteainete kaubitsemisega seotud kuriteod

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et järgmised tahtlikult toime pandud õiguspäratud teod on karistatavad:

a) uimastite tootmine, valmistamine, ekstraheerimine, ettevalmistamine, pakkumine, müügiks pakkumine, turustamine, müük, kättetoimetamine mis tahes tingimustel, vahendamine, edasisaatmine, transiit, vedu, import või eksport;

b) unimaguna, kokapõõsa ja kanepitaime kasvatamine;

c) uimastite hoidmine või ostmine, pidades silmas üht punktis a loetletud tegevustest;

d) uimastite lähteainete valmistamine, transportimine või pakkumine, kui on teada, et need on mõeldud uimastite ebaseaduslikuks tootmiseks või valmistamiseks.

2. Käesolev raamotsus ei hõlma lõikes 1 kirjeldatud tegevust, kui selle toimepanijad on seda teinud eranditult isiklikuks tarbimiseks vastavalt siseriiklikes õigusaktides sätestatule.

Artikkel 3

Kuriteole kihutamine, kaasaaitamine ja katse

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tunnistada kuriteoks artiklis 2 nimetatud kuritegudele kihutamine, neile kaasaaitamine või katse neid toime panna.

2. Liikmesriik võib loobuda kriminaalvastutuse kohaldamisest artikli 2 lõike 1 punktis a nimetatud uimastite pakkumise või ettevalmistamise katse ja artikli 2 lõike 1 punktis c nimetatud uimastite hoidmise katse puhul.

Artikkel 4

Sanktsioonid

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklites 2 ja 3 määratletud kuriteo eest karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate kriminaalkaristustega.

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada artiklis 2 nimetatud kuritegude eest karistamine kriminaalkorras vangistusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt 1–3 aastat.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada artikli 2 lõike 1 punktides a, b ja c nimetatud kuritegude eest karistamine kriminaalkorras vangistusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt 5–10 aastat, järgmistel juhtudel:

a) kuritegu hõlmab suuri uimastikoguseid;

b) kuritegu hõlmab uimasteid, mis tekitavad väga suurt kahju tervisele või mis on oluliselt kahjustanud paljude isikute tervist.

[1] EÜT L 167, 25.6.1997, lk 1.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada lõikes 2 nimetatud kuritegude eest karistamine kriminaalkorras vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt 10 aastat, kui kuritegu pandi toime 21. detsembri 1998. aasta ühismeetmes 98/733/JSK (Euroopa Liidu liikmesriikides kuritegelikku ühendusse kuulumise tunnistamise kohta kriminaalkuriteoks) [1] määratletud kuritegeliku ühenduse raames.

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada artikli 2 lõike 1 punktis d nimetatud kuritegude eest karistamine kriminaalkorras vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt 5–10 aastat, kui kuritegu pandi toime ühismeetmes 98/733/JSK määratletud kuritegeliku ühenduse raames ja kui lähteaineid kavatsetakse kasutada uimastite tootmisel või valmistamisel või nende tootmiseks või valmistamiseks lõike 2 punktides a ja b nimetatud asjaoludel.

5. Kahjustamata ohvrite ja teiste heausksete kolmandate isikute õigusi, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et võimaldada artiklites 2 ja 3 nimetatud kuritegude objektiks olevate ainete, nende kuritegude toimepanemisel kasutatud või kasutada kavatsetud kuriteovahendite ja nendest kuritegudest saadud kriminaaltulu konfiskeerimist või sellise kriminaaltulu, ainete või kuriteovahendite väärtusele vastava väärtusega vara konfiskeerimist.

Mõistetel *konfiskeerimine, kuriteovahend, kriminaaltulu* ja *vara* on sama tähendus nagu on määratletud 1990. aasta Euroopa Nõukogu rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise konventsiooni artiklis 1.

Artikkel 5

Eriasjaolud

Olenemata artiklist 4 võivad liikmesriigid võtta vajalikke meetmeid, et tagada artiklis 4 nimetatud sanktsioonide võimalik vähendamine, kui kurjategija:

a) loobub uimastite ja nende lähteainetega kaubitsemisega seotud kriminaalsest tegevusest ja

b) esitab haldus- või kohtuasutustele teavet, mida asjaomased asutused ei oleks muul teel saanud, aidates neil:

   i) vältida või leevendada kuriteo mõju,

   ii) identifitseerida või anda kohtu alla teisi kurjategijaid,

   iii) leida tõendeid või

   iv) hoida ära artiklites 2 ja 3 nimetatud kuritegude toimepanemist tulevikus.

Artikkel 6

Juriidiliste isikute vastutus

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada juriidiliste isikute vastutusele võtmine artiklites 2 ja 3 nimetatud kuritegude eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, kes on juriidilise isiku juures juhtival kohal, järgmistel alustel:

a) õigus esindada juriidilist isikut;

b) õigus teha juriidilise isiku nimel otsuseid;

c) õigus kontrollida juriidilist isikut.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud juhtudele võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et tagada juriidiliste isikute vastutusele võtmise võimalus, kui lõikes 1 nimetatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tagajärjel on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on pannud juriidilise isiku kasuks toime mõne artiklites 2 ja 3 nimetatud kuriteo.

3. Juriidilise isiku vastutus vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on osalenud mõnes artiklites 2 ja 3 nimetatud kuriteo toimepanemises täideviija, kaasaaitaja või kihutajana.

Artikkel 7

Juriidilistele isikutele kohaldatavad karistused

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada vastavalt artikli 6 lõikele 1 vastutusele võetud juriidilise isiku karistamine tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate sanktsioonidega, kaasa arvatud kriminaalõiguslike ja muude trahvidega ning muude võimalike karistustega, näiteks:

a) maksusoodustustest või teistest hüvitistest või riigiabist ilma jätmine;

b) ajutine või alaline äritegevuse keeld;

c) kohtuliku järelevalve alla võtmine;

[1] EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.

d) sundlõpetamine;

e) kuriteo toimepanekul kasutatud asutuste ajutine või alaline sulgemine;

f) kooskõlas artikli 4 lõikega 5, artiklites 2 ja 3 nimetatud kuritegude objektiks olevate ainete, nende kuritegude toimepanemisel kasutatud või kasutada kavatsetud kuriteovahendite ja nendest kuritegudest saadud kriminaaltulu konfiskeerimine või sellise kriminaaltulu, ainete või kuriteovahendite väärtusele vastava väärtusega vara konfiskeerimine.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada vastavalt artikli 6 lõikele 2 vastutusele võetud juriidilise isiku karistamine tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste või meetmetega.

Artikkel 8

Jurisdiktsioon ja süüdistuse esitamine

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 2 ja 3 nimetatud kuritegude üle, kui:

a) kuritegu on tervikuna või osaliselt toime pandud tema territooriumil;

b) kurjategija on selle liikmesriigi kodanik või

c) kuritegu on toime pandud selle liikmesriigi territooriumil asuva juriidilise isiku kasuks.

2. Liikmesriik võib otsustada, et ta ei kohalda lõike 1 punktides b ja c sätestatud jurisdiktsiooni käsitlevaid eeskirju või kohaldab neid ainult erijuhtudel või -asjaoludel, kui kuritegu on toime pandud väljaspool tema territooriumi.

3. Liikmesriik, kes vastavalt siseriiklikele õigusaktidele oma kodanikke välja ei anna, võtab vajalikud meetmed, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 2 ja 3 nimetatud kuriteo üle ja vajaduse korral esitada süüdistus, kui mõni selle liikmesriigi kodanik on kuriteo toime pannud väljaspool kõnealuse riigi territooriumi.

4. Kui liikmesriigid otsustavad kohaldada lõiget 2, teatavad nad sellest nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile ning viitavad vajaduse korral erijuhtudele või -asjaoludele, mille suhtes otsust kohaldatakse.

Artikkel 9

Rakendamine ja aruanded

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva raamotsuse sätete järgimiseks vajalikud meetmed 12. maiks 2006.

2. Lõikes 1 nimetatud tähtpäevaks edastavad liikmesriigid nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusesse üle käesolevast raamotsusest tulenevad kohustused. Komisjon esitab 12. maiks 2009 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande raamotsuse rakendamise toimimise, sealhulgas selle mõju kohta ebaseadusliku uimastiäri valdkonnas tehtava õigusalase koostöö osas. Hiljemalt kuue kuu jooksul pärast kõnealuse aruande esitamist hindab nõukogu, kas liikmesriigid on võtnud käesoleva raamotsuse järgimiseks vajalikud meetmed.

Artikkel 10

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat raamotsust kohaldatakse Gibraltari suhtes.

Artikkel 11

Jõustumine

Käesolev raamotsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 25. oktoober 2004

Nõukogu nimel
eesistuja
R. VERDONK